

Marek Florek

Problem wydzielenia i ewidencji stanowisk archeologicznych na terenie miast zabytkowych (na przykładzie Sandomierza)

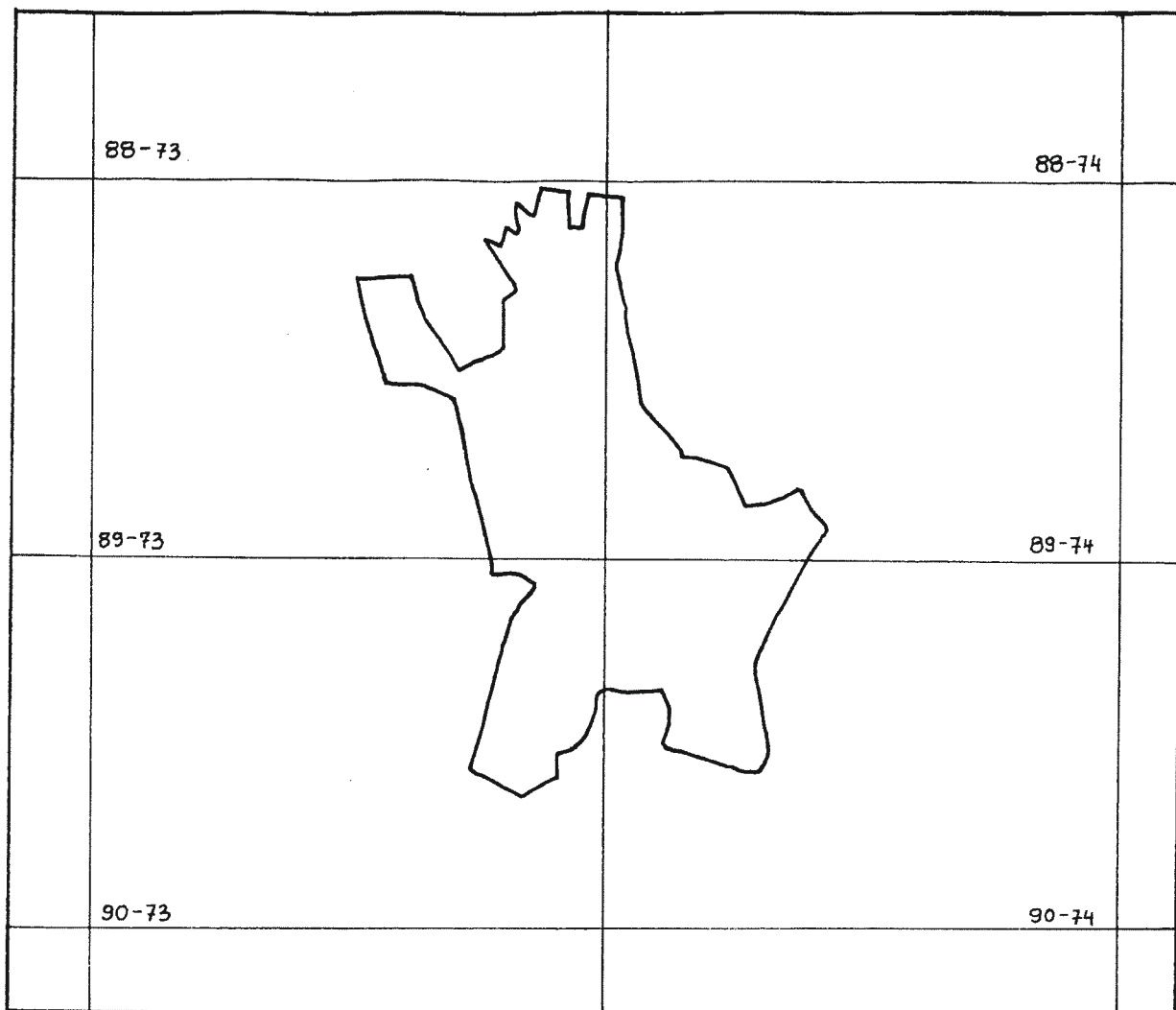
Problem wydzielenia i ewidencji stanowisk archeologicznych na terenie miast zabytkowych ze szczególną siłą stanął przed służbami konserwatorskimi z chwilą podjęcia Archeologicznego Zdjęcia Polski. Metoda AZP wymusza, po pierwsze, konieczność jasnego wydzielenia przestrzeni stanowiska przez określenie jego granic (pomijamy tu tzw. stanowiska bez lokalizacji, znane wyłącznie z kwerendy), po drugie, uporządkowania nazewnictwa stanowisk archeologicznych przez wprowadzenie jednolitej numeracji.

Te dwie sprawy, z pozoru oczywiste, w praktyce, przynajmniej w wypadku miast zabytkowych na terenie których wcześniej prowadzono różnego rodzaju prace archeologiczne i archeologiczno-architektoniczne, zwłaszcza realizowane przez różne zespoły badaczy, okazały się bardzo trudne. Dotychczasowa praktyka w tym zakresie była bardzo zróżnicowana, zarówno jeśli chodzi o wydzielenie — za stanowisko archeologiczne uważano zarówno pojedynczy wykop jak i obszar całego miasta — jak i sposób ewidencjonowania — stanowiska określano numerami, nazwami ulic, obiektów architektonicznych, dzielnic itp., bardzo częstą praktyką było, że kolejni badacze podejmujący prace w różnych częściach miasta określali badane stanowiska tym samym numerem, z zasady był to nr 1.

Sandomierz jest miastem gdzie badania archeologiczne o różnym charakterze i skali, często w formie wieloletnich kampanii badawczych, prowadzone były od połowy lat 20-tych XX w. Prowadzili je badacze z różnych ośrodków, stosując różne metody, nie zawsze uwzględniając wyniki wcześniejszych odkryć (np. PKZ O/Rzeszów prowadząc w latach 1981—83 badania w północnej części Wzgórza Zamkowego zupełnie pominięły wyniki wcześniejszych prac z lat 1958—73, czego skrajnym efektem były wykopy zlokalizowane w miejscach już przekopanych). Na terenie miasta dokonano też wielkiej liczby odkryć przypadkowych, prowadzono nadzory nad robotami ziemnymi, dokumentowano odkrywki budowlane i geologiczne. Tylko część wyników tych prac doczekała się publikacji (por. S. Tabaczyński, A. Buko 1981; A. Buko 1993a, tam starsza literatura), z części natomiast nie ma, poza ewentualnie krótkimi notatkami, żadnej dokumentacji.

Sandomierz leży na pograniczu 4 tzw. prostokątów (obszarów) AZP: 89—73, 89—74, 90—73, 90—74 (ryc. 1). Przystępując do realizacji Archeologicznego Zdjęcia Polski należało zacząć od kwerendy i uporządkowania stanowisk archeologicznych na terenie miasta, w tym przede wszystkim od określenia, które stanowiska leżą na jakim prostokącie (obszarze) AZP i jaki mają kolejny numer w miejscowości. Już z pobieżnego przeglądu literatury i dokumentacji archiwalnej można się było zorientować, że na terenie Sandomierza mamy doczynienia z kilkoma różnymi stanowiskami oznaczonymi numerem 1, część tych samych stanowisk określana jest różnymi numerami bądź nazwami, część zamiast numerów ma nazwy opisowe (np. Sandomierz—Żmigród, Sandomierz—Collegium Gostomianum, Sandomierz—Krakówka), wiele, zwłaszcza z badań dawniejszych, ma tylko przybliżoną lokalizację, zaś przeważająca większość stanowisk nie jest zdefiniowana przestrzennie — nie ma sprecyzowanego obszaru i granic. Z problemów tych zdawano sobie sprawę już w końcu lat 60-tych. Wówczas to E. Gąssowska opracowała „Mapę Archeologiczną Sandomierza”, której streszczenie pt. „Badania wykopaliskowe w Sandomierzu w latach 1958—1968” opublikowane zostało w 22 tomie „Sprawozdań Archeologicznych” (E. Gąssowska 1968, 1970). W opracowaniu tym E. Gąssowska uporządkowała częściowo numerację stanowisk w obrębie Starego Miasta lecz bez dokładnego określania ich zasięgów i granic oraz zebrała informacje o badaniach archeologicznych, w tym lokalizację wykopów i odkrywek prowadzonych między 1958 a 1968 rokiem (ryc. 2). Mankamentem tego opracowania było pominięcie stanowisk i odkryć z poza zespołu staromiejskiego oraz badań starszych, bądź prowadzonych przez badaczy nie związanych z Katedrą Archeologii Słowiańskiej UW i IHKM PAN.

Przystępując do uporządkowania i zewidencjonowania znanych stanowisk archeologicznych na terenie Sandomierza należało znaleźć jasne kryterium ich wydzielenia i określania granic (zasięgów). Jak już wspomniano, stosowana dotychczas praktyka była bardzo różna — od określania nazwą „stanowisko” pojedynczego wykopu po obszar całego miasta. Przyjęte kryteria wydzielenia i ewi-

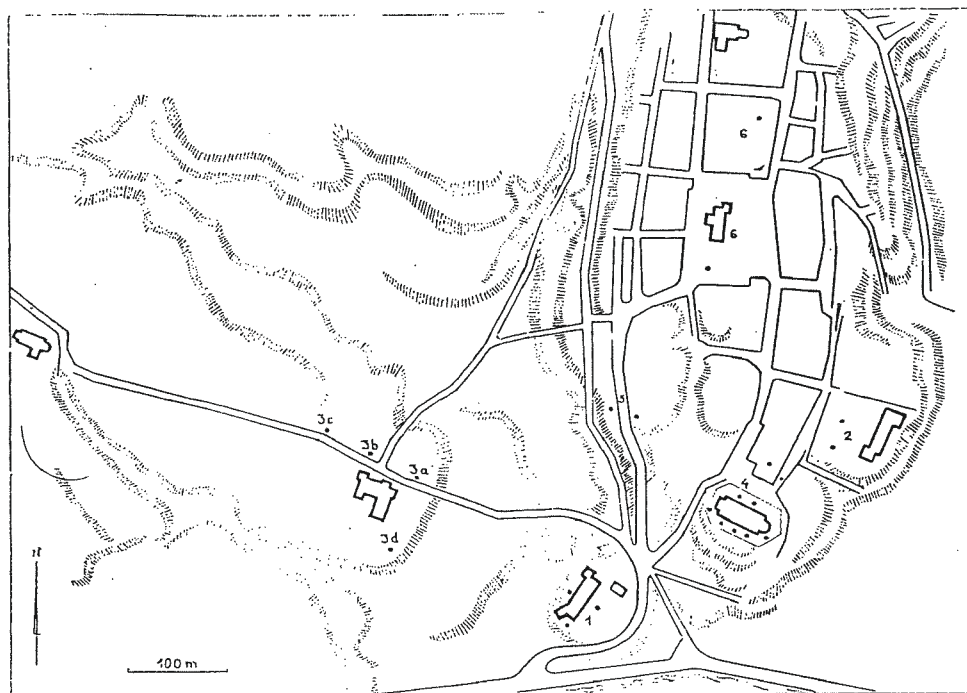
Ryc. 1. Położenie Sandomierza na tle podziału na obszary AZP
 Abb. 1. Lokalisierung der Stadt Sandomierz auf dem Hintergrund der AZP-Einteilung
 Рис. 1. Местонахождение Сандомира на фоне деления АСП на районы

dencjonowania stanowisk przy użyciu kart AZP (kart KESA) na terenie miasta musiały być jednoznaczne i dawać wyniki porównywalne do uzyskanych drogą klasycznych badań powierzchniowych na terenach niezabudowanych. Absurdalna bowiem byłaby taka sytuacja, że pojedynczy wykop (bądź nawet ich kilka) na terenie zabytkowego miasta stanowi odrębne stanowisko archeologiczne, a kilka wykopów szerokopłaszczyznowych na osadzie odkrytej w trakcie badań powierzchniowych na terenie niezabudowanym stanowiskiem archeologicznym nie jest, gdyż jest nim przecież teren całej osady.

W takiej sytuacji za najwłaściwsze wydało się przyjęcie za podstawę definicję stanowiska archeologicznego podaną przez R. Mazurowskiego: „Stanowiskiem archeologicznym nazywamy wycinek przestrzeni, w którym zgrupowane są źródła archeologiczne wraz z objaśniającym je kontekstem, mający tę właściwość, że jest oddzielony od

innych podobnych przestrzeni, w której źródeł archeologicznych nie ma” (R. Mazurowski 1980, s. 19). Tak pojmowane „stanowisko” nie jest tożsame ze „stanowiskiem badawczym” rozumianym jako miejsce prowadzenia badań. Za dodatkowe kryterium wydzielenia stanowisk archeologicznych została przyjęta morfologia terenu, a więc naturalne wyodrębnianie się form terenowych zajętych przez osadnictwo, co ma duże znaczenie w przypadku Sandomierza, położonego na bogato urzeźbionej, silnie rozczłonkowanej krawędzi doliny Wisły.

Przytoczona wyżej definicja odwołuje się do intuicyjnego pojęcia ciągłości i nieciągłości. By zatem zgodnie z nią móc wydzielić stanowiska archeologiczne, tzn. określić ich granice, należało uzyskać maksimum informacji nt. występowania szeroko rozumianych źródeł archeologicznych (zabytków ruchomych, obiektów nieruchomych, warstw kulturowych itd.), ich wzajemnych relacji

Ryc. 2. Sandomierz. Stanowiska archeologiczne i miejsca badań wykopaliskowych w latach 1958—1968 wg E. Gąssowskiej (1970); oznaczenia: 1 — stan. 1, Wzgórze Zamkowe; 2 — stan. 2, Collegium Gostomianum; 3 — stan. 3, Wzgórze Świętojakońskie; 4 — stan. 4, Wzgórze Katedralne; 5 — stan. 5, ul. Zamkowa; 6 — stan. 6, Rynek, Mały Rynek

Abb. 2. Sandomierz. Archäologische Fundstellen und Forschungsplätze aus den Jahren 1958—1968 nach E. Gąssowska (1970); Bezeichnungen: 1 — Fundstelle 1, Schloßberg; 2 — Fundstelle 2, Collegium Gostomianum; 3 — Fundstelle 3, Sankt-Jakob-Berg; 4 — Fundstelle 4, Kathedralberg; 5 — Fundstelle 5, Zamkowa-Straße; 6 — Fundstelle 6, Kleiner Marktplatz

Рис. 2. Сандомир. Археологические памятники и места, где проводились раскопки в 1958—1968 гг. согласно Е. Гонсовской (1970). Условные обозначения: 1 — памятн. 1, холм Замка; 2 — памятн. 2, Коллегия Госоман; 3 — памятн. 3, Святоякубский холм; 5 — памятн. 5, улица Замковая; 6 — памятн. 6, Рынок, Малый Рынок

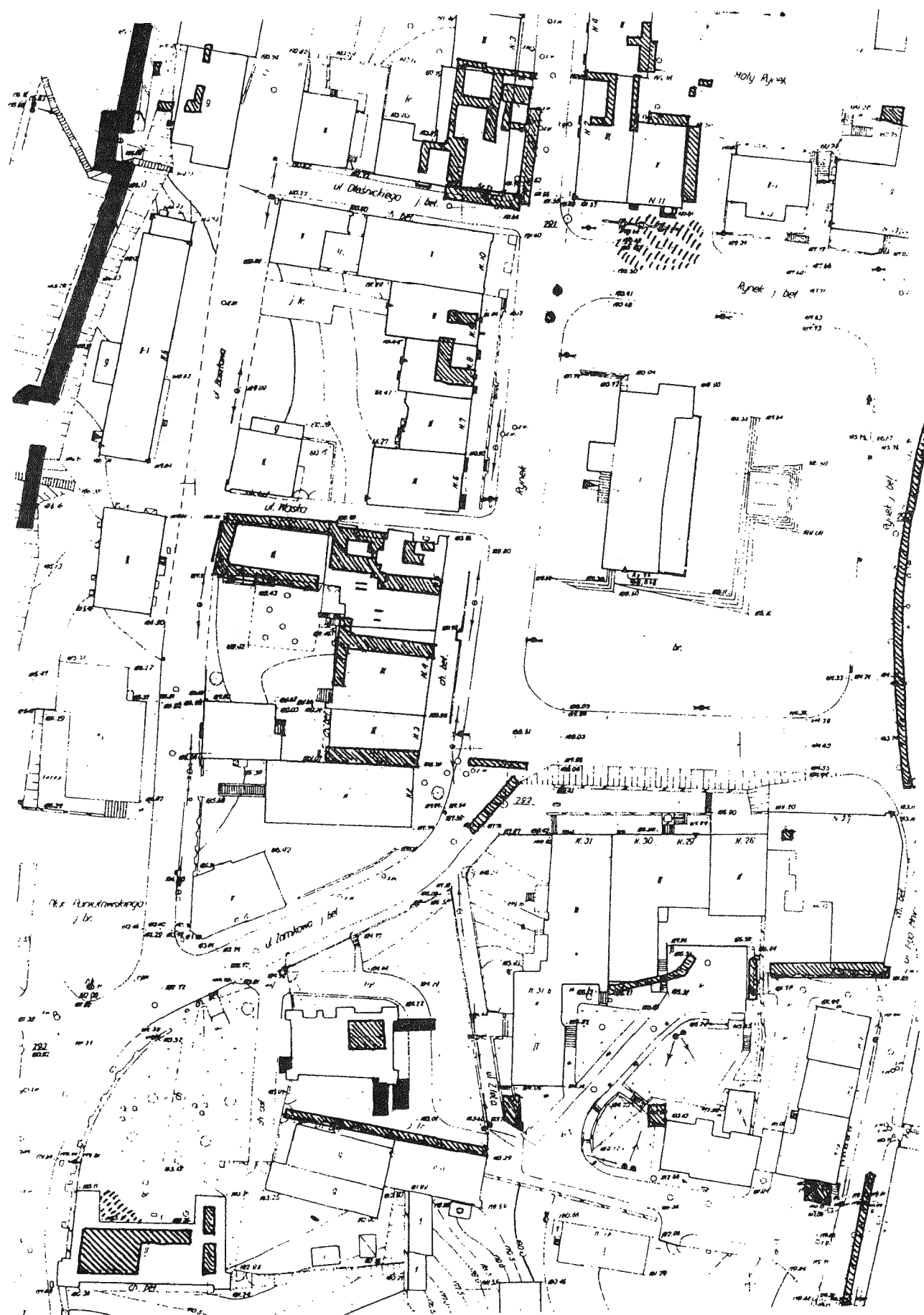
przestrzennych, a przede wszystkim możliwie dokładnie je zlokalizować. Prace tę należało rozpocząć od zlokalizowania i naniesienia na plan wszystkich dotychczasowych wykopów archeologicznych, otworów wiertniczych, odkrywek budowlanych i geologicznych posiadających dokumentację archeologiczną, miejsc odkryć przypadkowych i dokonanych w trakcie badań powierzchniowych itd. (ryc. 3). Zebranie tych informacji okazało się bardzo pracochłonne i trudne. Głównymi przyczynami tego stanu rzeczy było.

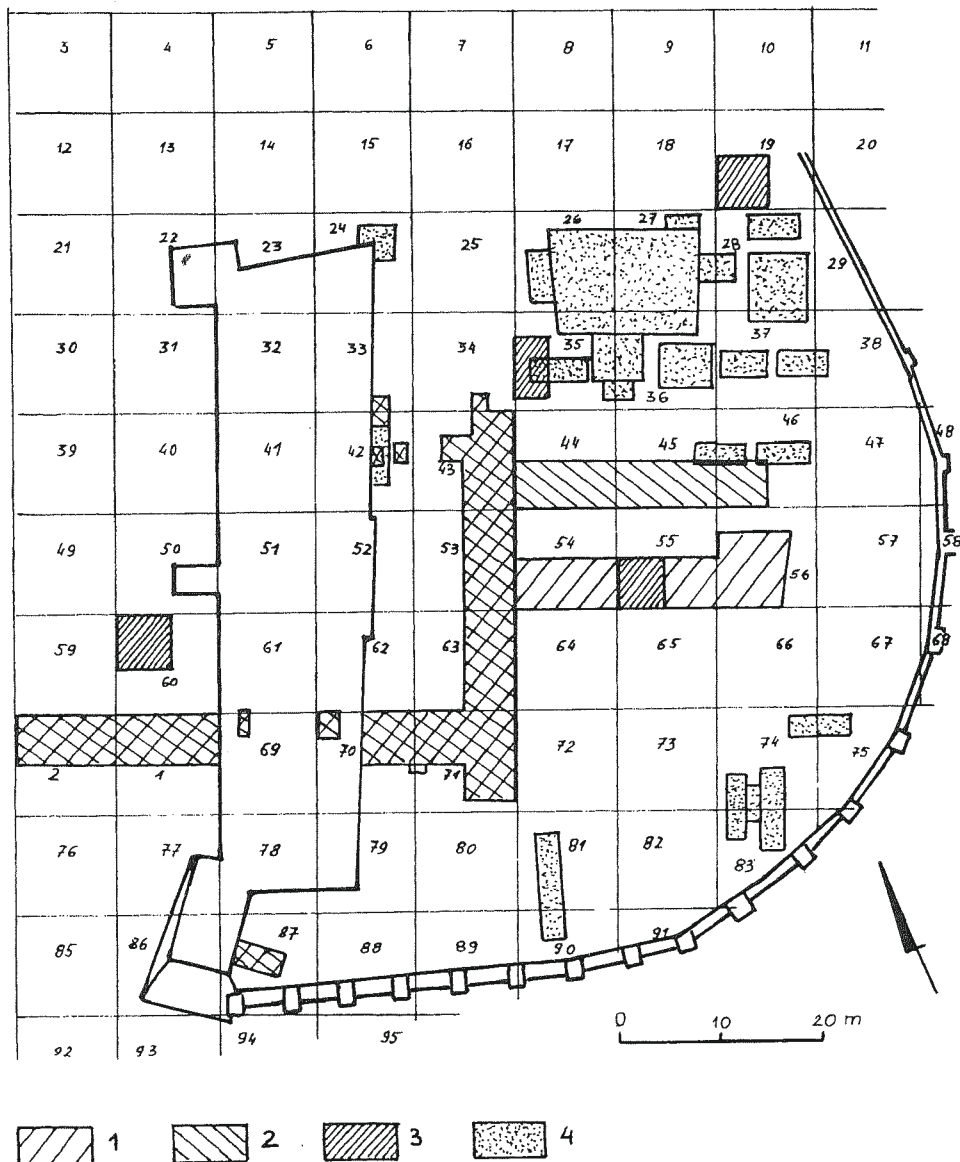
1. Nieopublikowanie wyników większości badań; dotyczy to m.in. wieloletnich badań IHKM PAN na Wzgórzu Zamkowym (opublikowano je dopiero w 1993 roku — Sandomierz 1993) i przy Collegium Gostomianum, zakończonych w 1973 roku.

2. Rozproszenie dokumentacji archiwalnej — do archiwum konserwatorskiego, gdzie powinny trafiać kopie dokumentacji, wykonawcy przekazywali zazwyczaj jedynie krótkie sprawozdania, czasami także dzienniki prac, wyjątkowo plany sytuacyjne z lokalizacją wykopów czy inną dokumentację rysunkową; część dokumentacji polowej nigdy nie trafiła do archiwum konserwatorskiego — np. dokumentacja z badań w latach

1958—1973 znajduje się w IA UW, IAiE (d.IHKM) PAN i Muzeum Okręgowym w Sandomierzu, część dokumentacji zaginęła bądź jest niedostępna — np. z obserwacji A. Żakiego i A. Gardawskiego z wczesnych lat 50-tych w północno-zachodniej części Starego Miasta.

3. Część wykopów archeologicznych, nawet wykonanych w trakcie systematycznych badań, posiada niedokładną lokalizację na planach; w jeszcze większym stopniu dotyczy to odkryć przypadkowych i badań ratowniczych. Często przyczyną obiektywną był, zwłaszcza w latach wcześniejszych, brak dokładnych podkładów sytuacyjno-wysokościowych, niestety bardzo często też nieumiejętność nanoszenia wykopów na plan, nawiązania się do punktów stałych i reperów, czasami nonszalancja lub wręcz niechlujstwo badaczy. Przykładem mogą być wykopy z lat 1958—1968 na Wzgórzu Zamkowym (ryc. 4) — mimo, że wykonywane w obrębie siatki arowej, to ich lokalizacja wg dokumentacji polowej i podawana w publikacjach różni się między sobą (por. E. Gąssowska 1970, ryc. 2; S. Tabaczyński, A. Buko 1981, ryc. 40, A. Buko 1993b, ryc. 1)¹.

Ryc. 4. Sandomierz. Stan. 4 (Wzgórze Zamkowe). Lokalizacja wykopów archeologicznych na dziedzińcu zamkowym;

oznaczenia: 1 — wykopy z lat 1958—68 wg J. Gąssowskiego (1967) i E. Gąssowskiej (1970); 2 — wykopy z lat 1958—68 wg S. Tabaczyńskiego, A. Buki (1981) i A. Buki (1993b); 3 — wykopy z 1972 r.; 4 — wykopy z lat 1981—83

Abb. 4. Sandomierz. Fundstelle 4 (Schloßberg). Lokalisierung archäologischer Ausgrabungen auf Schloßhof

Bezeichnungen: 1 — Ausgrabungen aus den Jahren 1958—68 nach J. Gąssowski (1967) und E. Gąssowska (1970); 2 — Ausgrabungen aus den Jahren 1958—68 nach S. Tabaczyński, A. Buko (1981) und A. Buko (1993b); 3 — Ausgrabungen von 1972; 4 — Ausgrabungen aus den Jahren 1981—83

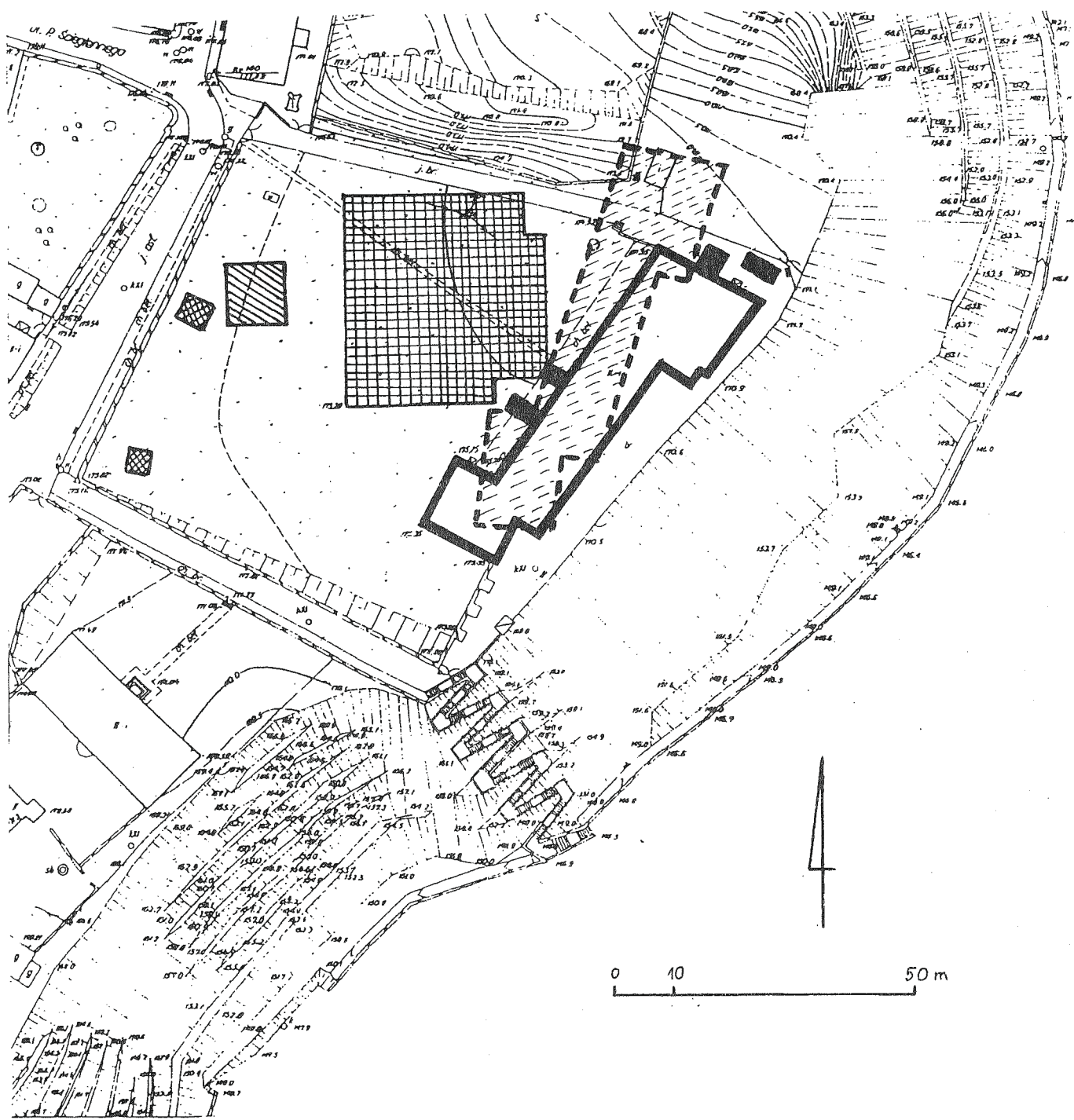
Рис. 4. Сандомир. Памятн. 4 (холм Замка). Местонахождение археологических раскопов на детинце замка

Условные обозначения: 1 — раскопы 1958—1968 гг. согл. Й. Гонсовскому (1967) и Е. Гонсовской (1970); 2 — раскопы 1958—68 гг. согл. С. Табачинскому, А. Буко (1981) и А. Буко (1993б); 3 — раскопы 1972 г.; 4 — раскопы 1981—1983 гг.

← Ryc. 3. Sandomierz. Stan. 1 (Wzgórze Miejskie), część północno-zachodnia; lokalizacja wykopów i odkrywek archeologicznych; oznaczenia: 1 — wykopy badawcze; 2 — wykopy budowlane objęte nadzorem archeologicznym; 3 — miejsca odkryć przypadkowych mające dokumentację archeologiczną

Abb. 3. Sandomierz. Fundstelle 1 (Stadtberg), nordwestlicher Teil; Lokalisierung der Ausgrabungen und archäologischer Gruben; Bezeichnungen: 1 — Forschungsausgrabungen; 2 — Bauausgrabungen mit archäologischer Aufsicht; 3 — Orte zufälliger Funde mit archäologischer Dokumentation

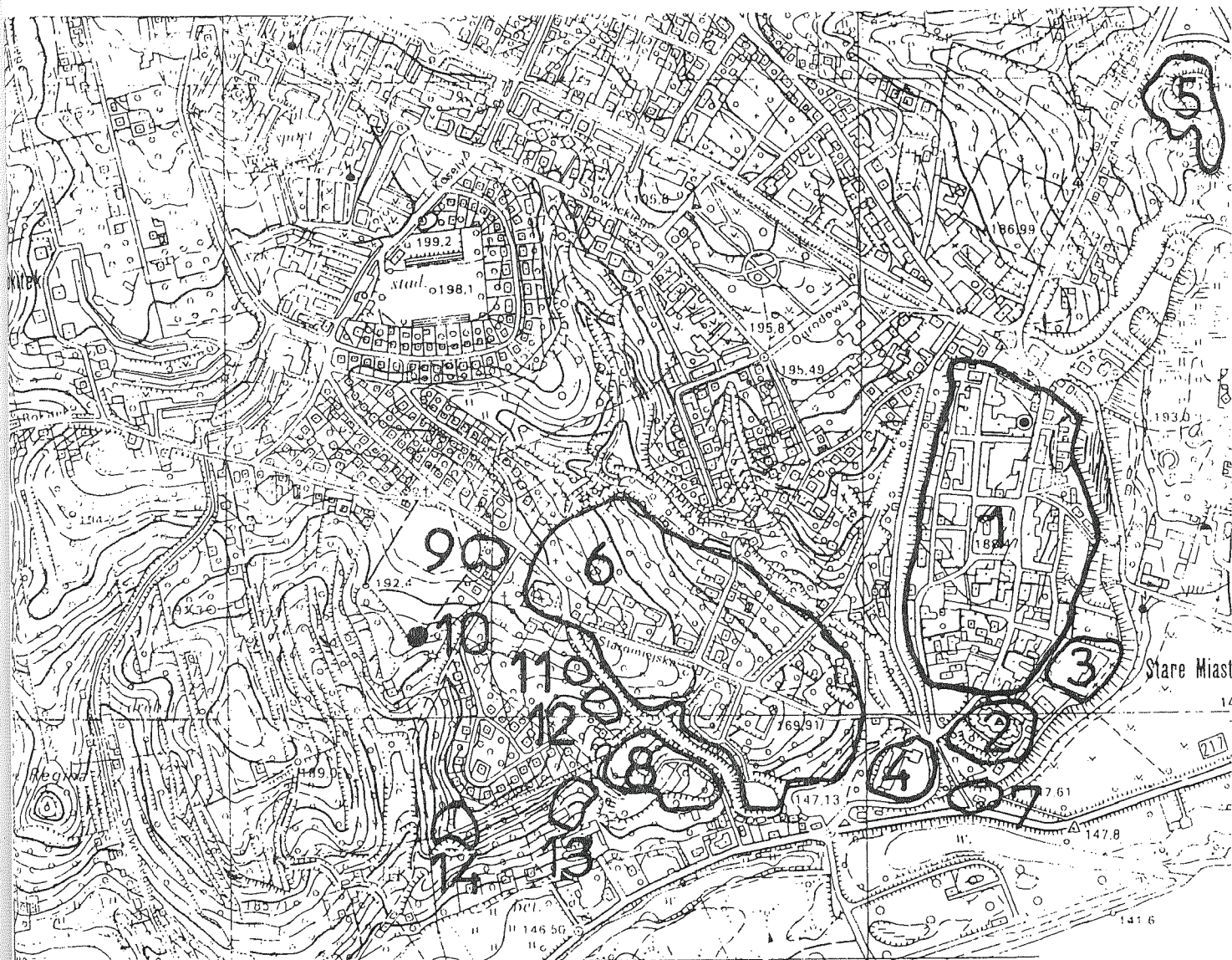
Рис. 3. Сандомир. Памятн. 1 (холм Городской), северо-западная часть. Местонахождение раскопов и археологических находок. Условные обозначения: 1 — исследовательские раскопы; 2 — строительные раскопы, охваченные археологическим контролем; 3 — места случайных находок, имеющих археологическую документацию

Ryc. 5. Sandomierz. Stan. 3 (Collegium Gostomianum). Lokalizacja wykopów archeologicznych; oznaczenia: 1 — zarys budynku Collegium Gostomianum; 2 — lokalizacja budynku Collegium wg E. Gąssowskiej (1970); 3 — wykopy z lat 1958—63 wg E. Gąssowskiej (1970, ryc. 3); 4 — wykopy z lat 1958—63 wg E. Gąssowskiej (1968, 1970, ryc. 1); 5 — wykopy z lat 1969—73; 6 — wykopy z 1987 r

Abb. 5. Sandomierz. Fundstelle 3 (Collegium Gostomianum). Lokalisierung archäologischer Ausgrabungen; Bezeichnungen: 1 — Umriß des Gebäudes Collegium Gostomianum; 2 — Lokalisierung des Gebäudes nach E. Gąssowska (1970); 3 — Ausgrabungen aus den Jahren 1958—63 nach E. Gąssowska (1970, Abb. 3); 4 — Ausgrabungen aus den Jahren 1958—63 nach E. Gąssowska (1968, 1970, Abb. 1); 5 — Ausgrabungen aus den Jahren 1969—73; 6 — Ausgrabungen von 1987

Рис. 5. Сандомир. Памятн. 3 (Коллегия Гостоман). Местонахождение археологических раскопов. Условные обозначения: 1 — очертания здания Коллегии Гостоман; 2 — местонахождение здания Коллегии согл. Е. Гонсовской (1970); 3 — раскопы 1958—63 гг. согл. Е. Гонсовской (1970, рис. 3); 4 — раскопы 1958—63 гг. согл. Е. Гонсовской (1968, 1970, рис. 1); 5 — раскопы 1969—73 гг.; 6 — раскопы 1987 г.

Ryc. 6. Sandomierz. Stanowiska archeologiczne na terenie Starego Miasta; oznaczenia: 1 — stan. 1 (Wzgórze Miejskie); 2 — stan. 2 (Wzgórze Katedralne); 3 — stan. 3 (Wzgórze Collegium Gostomianum); 4 — stan. 4 (Wzgórze Zamkowe); 5 — stan. 5 (Zmigród); 6 — stan. 7 (Wzgórze Świętojakubskie); 7 — stan. 42; 8 — Stan. 38; 9 — stan. 45; 10 — stan. 84; 11 — stan. 34; 12 — stan. 37; 13 — stan. 56; 14 — stan. 49

Abb. 6. Sandomierz. Archäologische Fundstellen in der Altstadt; Bezeichnungen: 1 — Fundstelle 1 (Stadtberg); 2 — Fundstelle 2 (Kathedralberg); 3 — Fundstelle 3 (Collegium-Gostomianum-Berg); 4 — Fundstelle 4 (Schloßberg); 5 — Fundstelle 5 (Zmigrod); 6 — Fundstelle 7 (Sankt-Jakob-Berg); — Fundstelle 42; 8 — Fundstelle 38; 9 — Fundstelle 45; 10 — Fundstelle 84; 11 — Fundstelle 34; 12 — Fundstelle 37; 13 — Fundstelle 56; 14 — Fundstelle 49

Рис. 6. Сандомир. Археологические памятники на территории Старого города. Условные обозначения: 1 — памятн. 1 (Городской холм); 2 — памятн. 2 (Кафедральный холм); 3 — памятн. 4 (холм Замка); 5 — памятн. 5 (Жмигород); 6 — памятн. 7 (Святоякубский холм); 7 — памятн. 42; 8 — памятн. 38; 9 — памятн. 45; 10 — памятн. 84; 11 — памятн. 34; 12 — памятн. 37; 13 — памятн. 56; 14 — памятн. 49

Prowadzone przez Muzeum Okręgowe nadzory archeologiczne w latach 1980–83 w ogóle nie były dokumentowane na planach, zaś lokalizacja wykopów przy Collegium Gostomianum z lat 1958 i 1963 podana w publikacji (E. Gąssowska 1970, ryc. 4) różni się od zawartej w dokumentacji polowej (ryc. 5)², w publikacji zresztą wykopy naniesiono nie na aktualny plan sytuacyjno-wysokościowy

lecz na przerys planu z pocz. XVII w., gdzie budynek Collegium Gostomianum od którego dokonywano pomiarów jest zniekształcony. Do 1968 r. zespół badaczy z IHKM PAN posługiwał się planem miasta z błędnie określonymi kierunkami świata (E. Gąssowska 1968), jeśli więc porównuje się opisy tego co stwierdzono w wykopach z dokumentacją rysunkową, trzeba cały czas korygować kierunki.

Naniesienie na plan miasta w skali 1:1000 wszystkich wykopów archeologicznych, miejsc odkryć przypadkowych, wykopów budowlanych, wierceń i sondazy nadzorowanych przez archeologów, połączone z analizą ich zawartości umożliwiło określenie stref ciągłości i nieciągłości występowania źródeł archeologicznych, a co za tym idzie, wydzielenie stanowisk i określenie ich granic. Dodatkowym kryterium wyodrębniania stanowisk była morfologia terenu. W wyniku tych działań, w obrębie tzw. Starego Miasta, obejmującego poza miastem lokacyjnym w granicach murów miejskich także Wzgórza Świętojakubskie (zwane inaczej Staromiejskim lub Świętojakubsko-Świętopawelskim) wydzielono 6 stanowisk archeologicznych (ryc. 6) stan. 1 — Wzgórze Miejskie, stan. 2 — Wzgórze Katedralne, stan. 3. — Wzgórze Collegium Gostomianum, stan. 4 — Wzgórze Zamkowe, stan. 7 — Wzgórze Świętojakubskie, stan. 42 — Spichrz i port rzeczy. Stanowiskom tym, podobnie jak pozostałym z terenu miasta, nadano arbitralnie numery, w miarę możliwości starając się utrzymać dotychczas funkcjonujące w literaturze.

Efektom tych wszystkich działań było uporządkowanie zasięgów i numeracji stanowisk archeologicznych na terenie miasta w jego obecnych granicach administracyjnych, co z kolei stało się podstawą do realizacji AZP oraz opracowanie „Mapy Archeologicznej Sandomierza” stanowiącej swego rodzaju rozszerzenie informacji zawartych na kartach AZP (KESA) (M. Florek 1988).

Opracowanie to składa się z trzech części. Część pierwsza, to mapa miasta w skali 1:10 000 na której zaznaczono wszystkie stanowiska archeologiczne, których lokalizacja jest pewna bądź przybliżona, pomijając jedynie tzw. znaleziska luźne, bez znanego miejsca odkrycia. Znaleziska te są natomiast uwzględnione w dokumentacji AZP. Dołączony do mapy wykaz stanowisk zawiera podstawowe dane na ich temat: numer w obrębie miejscowości i na obszarze AZP, charakter, chronologię, ewentualne prowadzone badania, miejsce przechowywania zabytków ruchomych, podstawową literaturę. Część druga opracowania, to mapa centrum Sandomierza w skali 1:1000 z zaznaczonymi wszystkim wykopami archeologicznymi, miejscami odkryć przypadkowych, wykopami i odkrywkami nadzorowanymi przez archeologów itd. wraz z komentarzem zawierającym krótką historię badań oraz opis odkryć w poszczególnych rejonach miasta. Część trzecia, to wykaz dokumentacji archiwalnej z badań i nadzorów archeologicznych znajdującej się w posiadaniu Konserwatora Zabytków Archeologicznych w Tarnobrzegu oraz bibliografia. Opracowanie jest stale i na bieżąco aktualizowane o nowe odkrycia.

Tak więc, niejako przy okazji rozwiązywania problemów metodycznych powstałych przy realizacji Archeologicznego Zdjęcia Polski zebrana została całość informacji nt. zasobów archeologicznych miasta i towarzyszącej problematyki badawczo-konserwatorskiej. Uzyskane zaś doświadczenia wykorzystane mogły zostać przy opracowywaniu AZP na terenie innych miast zabytkowych.

Przypisy

¹ Prawidłową lokalizację wykopów w obrębie siatki arowej, zgodną z dokumentacją połową, podają J. Gąssowski (1967) i E. Gąssowska (1970), z tym, że opublikowany przez tą ostatnią plan ma błędną podziałkę liniową. Wynika z tego, że wykop IHKM PAN na arze nr 55 zlokalizowany został w miejscu wcześniejszego wykopu J. Gąssowskiego, co potwierdza również porównanie dokumentacji połowej z badań tego ostatniego z opublikowaną dokumentacją z badań w 1972 r. — odstąpiono ten sam, bardzo charakterystyczny zespół 3 murów. Ciekawostką jest, że warstwy którymi J. Gąssowski zasypał swój wykop zostały przez późniejszych badaczy bardzo „uczenie” zinterpretowane (A. Buko 1993b, s. 112—120).

² Wg niepublikowanego opracowania E. Gąssowskiej (1968), wykonano 2 wykopy (ich lokalizacja zaznaczona została na planie miasta w skali 1:100), na wykonanie 2 wykopów wskazuje również opublikowana przez autorkę mapa z miejscami badań w latach 1958—68 (1970, ryc. 1). Jednak już na zamieszczonym w tej samej publikacji planie Collegium Gostomianum zaznaczony jest tylko jeden wykop, w dodatku większy i inaczej zlokalizowany (1970, ryc. 3). Podana na tej samej rycinie współczesna lokalizacja budynku jest błędna, również jego rzut różni się nieco od rzeczywistego.

WYKAZ CYTOWANEJ LITERATURY

- Buko A.
1993a *Sandomierz wczesnopiastowski* (w:) *Dzieje Sandomierza*, t. I pod red. St. Trawkowskiego, Warszawa, s. 45—90.
1993b *Analiza stratygraficzna wykopów na dziedzińcu zamkowym (Zamek I)* (w:) *Sandomierz. Badania 1969—1973*, t. I. pod red. St. Tabaczyńskiego, Warszawa, s. 111—125.
- Florek M.
1988 *Mapa Archeologiczna Sandomierza*, Tarnobrzeg, mps w archiwum PSOZ OW/Tarnobrzeg.
- Gąssowska E.
1968 *Mapa Archeologiczna Sandomierza*, Sandomierz, mps w archiwum PSOZ OW/Tarnobrzeg.
1970 *Badania wykopaliskowe w Sandomierzu w latach 1958—1968*, „Spr. Arch”, t. 22, s. 209—229.
- Gąssowski J.
1967 *Początki Sandomierza w świetle badań archeologicznych (do XIII w.)* (w:) *Studia Sandomierskie. Materiały do dziejów miasta Sandomierza i regionu sandomierskiego*, red. T. Wąsowicz i J. Pazdur, Warszawa, s. 181—241.
- Mazurowski R.
1980 *Metodyka archeologicznych badań powierzchniowych*, Warszawa—Poznań.
- Sandomierz*
1993 *Sandomierz. Badania 1969—1973*, t. I, praca zbiorowa pod red. St. Tabaczyńskiego, Warszawa.
- Tabaczyński S., Buko A.
1981 *Sandomierz. Starożytność. Wczesne średniowiecze*, Rzeszów.

Marek Florek

Das Problem der Aussonderung und Evidenz von Archäologischen Fundstellen in altertümlichen Städten (am Beispiel der Stadt Sandomierz)

Zusammenfassung

Während der Realisierung des Archäologischen Bildes Polens (AZP) entstand das Problem der Aussonderung und Evidenz der Fundstellen in altertümlichen Städten, insbesondere in archäologisch untersuchten Städten. Die Forscher und Konservatoren bedienen sich in dieser Hinsicht ziemlich unterschiedlicher Methoden. Im Beitrag werden Probleme und Schwierigkeiten dargestellt, welche der Autor hatte bei seinen Bemühungen, Informationen über bisherige archäologische Forschungen im Sandomierz zu

sammeln, wie auch das Ergebnis — „Archäologische Karte der Stadt Sandomierz“, die Angaben über alle archäologische Fundstellen in der Stadt, Forschungsausgrabungen und Bauausgrabungen, zufällige Funde usw. enthält. Diese Arbeit wurde zum Ausgangspunkt für AZP-Forschungen, indem sie eine vollkommene (und ständig aktualisierte) Sammlung von Informationen über archäologische Vorräte der Stadt und damit zusammenhängende Forschungs- und Konservierungsproblematik bildet.

Марк Фльорек

Проблема выделения и учета археологических памятников на территории древних городов (на примере Сандомира)

Резюме

Во время осуществления Археологической съемки Польши (АСП) возникла проблема выделения и учета археологических памятников на территории древних городов, особенно тех, которые были объектом археологических исследований. Существующая до настоящего времени практика, применяемая исследователями и органами охраны памятников, была в этом плане довольно разнообразна. Автор представляет проблемы и сложности, связанные со сбором информации на тему, касающуюся проводимых до сих пор археологических исследований на территории Сандомира,

а также конечный результат — работу под названием „Археологическая карта Сандомира“, в которой собраны данные о всех археологических памятниках на территории города, раскопах исследовательских и строительных, находящихся под контролем археологов, о случайных находках и т.п. Эта работа является исходным пунктом в исследованиях АСП, представляя собой одновременно полный (и постоянно актуальный) сбор информации об археологических ресурсах города и сопутствующей им исследовательско-охранной проблематике.